

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 112. — ŠTEV. 112.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 12, 1928. — SOBOTA, 12. MAJA 1928.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Spopadi v premogovnem okraju.

PODJETNIKI IN OBLASTI ROKO V ROKI PROTI ŠTRAJKARJEM

Injunkcija, dovoljena od sodišča, ni mogla zavarovati skebov v ohijskem rovu. — Šerif bo nastopil z vso strogostjo proti piketom. — Borba do skrajnosti.

CALDWELL, O., 11. maja. — Spopadi med prijatelji stavkujočih premogarjev in piketi na eni strani ter več stavkokazi na drugi strani, so zelo razburili oblasti, kontrolirane od podjetnikov. Povod za to je bil v prvi vrsti, da se ni skebom pri tem tako dobro godilo, kot so pač žeeli podjetniki. Šerif je zapretil sedaj, da bo nastopil "z vso strogostjo" proti piketom.

Zadeva se je zavrsila pr i Coal Ridge, ko so do spelri trije busi s stavkokazi pred rov.

Velik oddelek piketov, moških in žensk, jim je priredil zelo gorak sprejem.

Serif Byron Schaefer je bil očvidno najbolj v skrbih raditega, da se delavci sploh niso brigali za injunkcijo, izdano proti njim. V tej "injunkciji" jim je bilo prepovedano hoditi po deželnih cesti med Caldwell in Guernsey okrajno mejo. Označevanja skebov in rovskih uradnikov, vsebovanih v zapravnih izjavah, hočejo sedaj uporabiti sodišča proti piketom.

Veliko število povabil bo sedaj izdanih proti dozdevnim soudeležencem. V Hocking Valley okraju so se vršila velika zborovanja, na katerih se je razpravljalo o dogodkih dneva. Razni rovi so v zadnjih dneh nastavili stavkokaze ter se splošno domneva, da bodo izbruhnile nadaljnje sovražnosti.

Na velikem zborovanju, katerega se je udeležilo kakih tri tisoč premogarjev, je izjavil Lee Hall, predsednik državne organizacije U. M. Workers v Ohiju, da so premogarji v Hocking dolini trdni v svojem sklepu, da branijo svoje pravice in svojo organizacijo in da se bodo borili za mezdni temelj, kot je bil ugotovljen vsled kolektivnega dogovora med organizacijo in podjetniki.

V tem okraju je pred kratkom John Lewis izključil iz organizacije Oral Daugherty-ja, ker je pripadal Save the Union komiteju. Bil je eden voditeljev. Rekel je, da zahtevajo lačni delavci energično vodstvo stavke, ker nimajo nobenega zavpanja v stare voditelje.

ITALIA' PROTI SEV. TEČAJU

Gen. Nobile je odletel s vodljivo zračno ladjo "Italijo" proti Severnemu tečaju. — Vremenska poročila se glase zelo ugodno.

vana proučevanja. O tem arktičnem ozemljju, ki se je preje imenovalo Zemlja Nikolaja II., ni znano dosedaj še skoro ničesar.

Izvedelo se je, da pripravljajo Rusi ekspedicijo na Zemljo Lennina, a Nobile upa seveda, da bo preje dospel tjakaj.

Posadka "Italije" obstaja iz Italijanov z izjemo metereologa, Šveda Malmgrena.

Haiti gradi svojo prvo pivovarno.

PONT-AU-PRINCE, Haiti, 11. maja. — Prva pivovarna Haitija, Brasserie Nationale, ki je bila finančirana iz St. Louis in katero vodijo ameriški izvedenci, je bila včeraj slavnostno posvečena.

KINGS BAY, Špicbergi, 11. maja. — Če bo vladalo danes idealno letalsko vreme, bo izvedel general Nobile direkten polet preko Severnega tečaja.

Nobile je dal včeraj zvečer svojim tujdom navodila, naj imajo vse pripravljeno in danes zjutraj so bila vrata lope na stežaj odprtta, dočim je bila posadka zapostenia s svojimi zadnjimi pripravami.

Prej se je glasilo, da namerava Nobile vprzoriti polet na deželo Lenina, kjer se bodo izkrali trije v Hajtiju, v glavnem iz Nemčije zmanstveniki, ki izvedejo namera in Holandske.

TOKIO, Japonska, 11. maja. — Pivovarna bo pričela s produkcijo leta 1929 in letna kapaciteta bo znašala 15,000 sodov. Pivovarna se bo letila tudi pasteurizirana mleka in fabrikacije sladoleda.

Sladne piže v vrednosti \$80,000 se je importiralo v zadnjem letu v Hajtiju, v glavnem iz Nemčije.

Araki se je poslužil vseh prometnih sredstev, vključno aeroplakov.

MODERNIZIRANJE MEHIKE

Mehiški predsednik Calles je položil temeljni kamn za velikanski nasip. — Stroški bodo znašali deset milijonov.

MEXICO CITY, Mehika, 11. maja. — Včeraj je bil storjen važen korak v vladnem programu za namakanje velikanskih, vsled suše nerodovitnih okrajev v republiki Mexico. Predsednik Calles je položil temeljni kamn ogromnega namakalnega nasipa pri Tepuxtepēc v državi Michoacan.

SEDEMCENTNA PREVOZNINA UVELJAVLJENA

Sedem centov znašajoča prevoznina v New Yorku je bila formalno uveljavljena. — Pobiranje nove prevoznine pa mora čakati na odločitev Washingtona.

Sodnik Statutory sodišča, okt. prizivni sodnik Manton ter okrajna sodnika Knox in Bondy, so podpisali formalni ukaz, s katerim se je uveljavilo sedem centov znašajoča prevoznina na podlilih in nadzernih železnicah v New Yorku.

Nikakoga poskusa na ne bodo vprorilili, da uveljavijo povisno prevoznino, dokler ne bo zavzeto najvišje sodišče svojega stališča napram temu. Mesto je naprosilo zvezno najvišje sodišče, naj prepreči uveljavitev sedem centov znašajoča prevoznina na podlilih in nadzernih železnicah v New Yorku.

Če bi zavrnito zvezno najvišje sodišče prošlo, uvede lahko Interborough novo pristojbino, kakor hitro bo kompanija pripravljena za to. O prošnji mesta se bo razpravljalo v pondeljek v Washingtonu.

Statutory Court je imenoval včeraj John Proctor Clarke-a, predsjednika odgovornega sodnika apelacijskega oddelka newyorskega Supreme Courta za Special Master. Sprejem bo izjave, da poda konečno odločitev glede zahteve Interborough za zvišano prevozno. Interborough trdi, da je potezna prevoznina konfiskatorija.

Mesto mora položiti najmanj do 28. maja jamčino petih milijonov dolarijev in Interborough isto jamčino, ne da bi se določile poseben termin. Družba pa sme dvigati sedemcentno prevozno šele potem, ko bo deponirala jamčino. Od izvida sodnika Clarka glede vrednosti Interborough in občinskih podoličnih železnic bo odvisna končna ureditev prevozne. Interborough je naprosila, naj se prične z zaslansanjem še tekom tečega meseca.

PORT-AU-PRINCE, Haiti, 11. maja. — Prva pivovarna Haitija, Brasserie Nationale, ki je bila financirana iz St. Louis in katero vodijo ameriški izvedenci, je bila včeraj slavnostno posvečena.

Vogalni kamen je položil August Scott, haitski minister za javna dela in poljedelstvo in pater Richard iz Port-au-Prince jo je blagoslovil.

Pivovarna bo pričela s produkcijo leta 1929 in letna kapaciteta bo znašala 15,000 sodov. Pivovarna se bo letila tudi pasteurizirana mleka in fabrikacije sladoleda.

Sladne piže v vrednosti \$80,000 se je importiralo v zadnjem letu v Hajtiju, v glavnem iz Nemčije.

Araki se je poslužil vseh prometnih sredstev, vključno aeroplakov.

JAPONSKA ARTILERIJA JE OBSTRELJEVALA TSINAN

Japonci so bombardirali Tsinan z artilerijo. — Dosti prebivalcev mesta je bilo ubitih od artillerijskega ognja. — Ofenziva proti Pekingu je bila ustavljena.

SANGHAJ, Kitajska, 11. maja. — Japonci so pognali zadnje kitajske vojake iz Tsinana, glavnega mesta Šantunga ter se nahajajo sedaj v popolni kontroli mesta.

Točna poročila niso dospela, vendar pa se veruje, da so imeli tako Japonci kot Kitajci težke izgube in da so izgubili življenje številni civilisti v Tsinanu.

Japonci so postavili tri poljske baterije v inozemske naselbine ter bombardirali včeraj zjutraj mesto 400,000 prebivalcev mesta. Ni bilo pripravljenih na bombardiranje in domneva se, da se je vprimorilo med prebivalstvom velikansko klanje.

V teknu boje so pognali Japonci dele mestnega obzidja v zrak. V mestu se nahajajoči južni vojaki so se obrnili v severno smer, potem ko so prekoračili Rimen reko.

Japonci so sedaj v polni kontroli ne le Tsinana, temveč tudi cele Šantung železnice, južnega konca mostu preko Rime reke in mesta Kotien.

LONDON, Anglija, 11. maja. — Poročila na vojno ministrstvo, da se vrše med obema kitajskima strankama pogajanja za skupni nastop proti Japonecem, so imela za posledico, da se je pospešilo odpoljitev 18,000 čet v Tsingtao. Skoraj dvajset ladij je bilo določenih za transport.

Poveljnik južnih kitajskih čet, general Čang Kaj-Šek, je pripravljen sprejeti predlog maršala Čang Tsolina ter se združiti z njim proti Japonecem. Ob armadi razpolagajo z več kot 400,000 možmi. Armada in rezerve Čanga se ceni na približno 200,000 in onesjuči na približno isto moč.

TOKIO, Japonska, 11. maja. — Neoficijelno se glasi, da ne bo sprajala Japonska nobenega posredovanja radi Šantung spora. Včeraj se je nadaljevalo z boji pri Tsinanu. Japoncem se je posrešilo razročiti eno kitajsko bojno silo v Kotien, petnajst milj iztočno od Tsinana. Tudi so zasedli več strank na približno isto moč.

TOKIO, Japonska, 11. maja. — Neoficijelno se glasi, da ne bo sprajala Japonska nobenega posredovanja radi Šantung spora. Včeraj se je nadaljevalo z boji pri Tsinanu. Japoncem se je posrešilo razročiti eno kitajsko bojno silo v Kotien, petnajst milj iztočno od Tsinana. Tudi so zasedli več strank na približno isto moč.

Malo pred njegovo aretacijo je naslovil Wolf na mehiško poslaništvo na Dunaju zahtevo, naj mehiška vlada ustavi svoje takozvano preganje katoliške cerkve in njenih služabnikov, ker bo drugač posredovanje radi Šantung spora. Včeraj se je nadaljevalo z boji pri Tsinanu. Japoncem se je posrešilo razročiti eno kitajsko bojno silo v Kotien, petnajst milj iztočno od Tsinana. Tudi so zasedli več strank na približno isto moč.

Malo pred njegovim aretacijo je naslovil Wolf na mehiško poslaništvo na Dunaju zahtevo, naj mehiška vlada ustavi svoje takozvano preganje katoliške cerkve in njenih služabnikov, ker bo drugač posredovanje radi Šantung spora. Včeraj se je nadaljevalo z boji pri Tsinanu. Japoncem se je posrešilo razročiti eno kitajsko bojno silo v Kotien, petnajst milj iztočno od Tsinana. Tudi so zasedli več strank na približno isto moč.

Tragično posledico je imela smrt letalca Leonard Bonney-a, ki se je pretekli petek smrtno ponesrečil na Curtis letalnem polju z letalom Gul, katero je sam sestavil. Mrs. Jean Le Brun, altistinja iz Nashville, Tenn., starca 39 let, je izvabila samomor v svojem stanovanju, v New Yorku, z vdihavanjem smrtonosnega plina. Na mizi je ležal cel kup izrezkov s poročili glede smrti Bonneya v njegovega letala. Poleg tega so ležala Stiri pisma, naslovljena na različne osebe. V teh pismih se je glasilo, da je postal zanjo samomor neizogiven, ker je bil ubit njen ljubček in ne more še nadalje živeti brez njega.

Stare slike prodane za velikanske svote.

SSMRTJO JE VSE KONČANO

Sir Arthur Keith, slavni angleški zdravnik, je izjavil, da konča smrt vse. Nasprotoval mu je Sir Oliver Lodge.

LONDON, Anglija, 11. maja. — Proti domnevaju, da nastopi s smrtno popolno uničenje, katero zagovarja Sir Arthur Keith, predsednik angleške medicinske družbe, je nastopal včeraj Sir Oliver Lodge, znaten znanstvenik in veleletni voditelj v duševnem raziskovanju.

Sir Arthur je rekel, da nas sili vsako znano dejstvo k spoznanju, da sta duh in duša le manifestacija živih možganov, prav kot je plamen očividno duša goreče sveče. V trenutku ugasnjenja preneha tako plamen kot duša s svojim separatnim obstojem.

— Čeprav nasprotuje ta način razlaganja človeške mentalnosti dolgin in globoko negotovim veram, ne morejo misliti drugače zdravniki, če hočejo verjeti prispevanjem njih čutov.

Na to pa je odgovoril Sir Oliver:

— Jaz mislim, da so možgani instrument, katerega se poslužuje duša. Fiziologi mislijo, da so možgani duh sam. Če pa so možgani duh ter eden uničen, izgine tudi drugi, a če je le instrument ter razdruži kdo ta instrument, kot na primer vijolino, se ne uniči godbe, resnične stvari za pozorištem.

Sir John Bland Sutton, najbolj slavni kirurg Anglije, je podprl Keitha:

— Smrt je konec vsega, — je rekel.

SAMOMOR UMETNICE

Umetnica je izvršila samomor iz tuge nad smrto letalca L. Bonneya, ki se je ponesrečil na letalnem polju.

Tragično posledico je imela smrt letalca Leonard Bonney-a, ki se je pretekli petek smrtno ponesrečil na Curtis letalnem polju z letalom Gul, katero je sam sestavil. Mrs. Jean Le Brun, altistinja iz Nashville, Tenn., starca 39 let, je izvabila samomor v svojem stanovanju, v New Yorku, z vdihavanjem smrtonosnega plina. Na mizi je ležal cel kup izrezkov s poročili glede smrti Bonneya v njegovega letala. Poleg tega so ležala Stiri pisma, naslovljena na različne osebe. V teh pismih se je glasilo, da je postal zanjo samomor neizogiven, ker je bil ubit njen ljubček in ne more še nadalje živeti brez njega.

BERLIN, Nemčija, 11. maja. — Ena najbolj senzacionalnih umetniških prodaj, kar se jih je kdaj vrisilo, je bila zavrsena včeraj v hotelu Esplanade, ko se je prodalo del Oskarja Huldsinskega zbirke za štiri milijone mark ali približno en milijon dolarjev.

Stisko Rembrandta, Henricje Steffels, je kupil Sir Joseph Duveen za 570,000 mark. — LONDON, Anglija, 11. maja. — Slavna Rafelova slika "Madona z otrokom", je bila prodana nekemu kupcu, kogega ima pa je ostalo tajno, za sveto \$875,000.

GLAS NARODA

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto voja leta za Ameriko	Za New York sa celo leta	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.00
Za pol leta	Za inozemstvo sa celo leta	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in "praznik."

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli podljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitrejšo najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ROMANJE V ALBO JULIJO

Romanje v Albo Julijo bo imelo na Romunsko in na vse balkanske države velik vpliv.

Mussolinijev pohod proti Rimu je bil za Italijo usodepoln.

Kakšne bodo posledice romanja v Albo Julijo, se bo pokazalo v bližnji bodočnosti.

Ne glede na intrige princa Karla, upajo romunski kmetje, da se bodo izmobilni enkrat za vselej strašnega jarma, ki jih tare že stoletja.

Dvestotisoč kmetov se je odzvalo klicu svojega voditelja dr. Maniu ter dospeло na konferenco v Albo Julijo.

Prihajali so iz vseh krajev stare in nove Romuniske. Nekateri so romali 200 milij daleč.

Ceste so bile polne moških, žensk, otrok, prasičev, kokoši, konj in voz.

Zborovalci so poslušali govor svojega voditelja, nato pa strnili svoje glasove v edino zahtevo: regentski svet mora razpustiti Bratianovo vlado in dati vso moč knežički stranki.

Dvestotisoč rok se je zdignilo in dvestotisoč glasov je ponavljalo prisego:

"Prisegano pri velikem in dobrem Bogu, da se bomo pošteno borili proti vladu, ki je nesreča za narod in ki je bila ustanovljena potom odloka, ki so ga izsilili kralju Ferdinandu na smrtni postelji. Prisegamo, da mora biti ustanovljena nova Romunsko, koje poglaviti nalogi bosta prostost in pravica vseh Romunov."

Dr. Maniu je zapustil zborovanje z resolucijami kmečje stranke, katere je predložil regentskemu svetu.

Kakih pettisoč kmetov se je napotilo proti Bukarešti, da dajo poudarka svojim zahtevam.

Posledice vsega tega, bo pokazala bližnja bodočnost.

HČERKE AMERIŠKE REVOLUCIJE

Po Združenih državah je tako razširjena organizacija, ki nosi ponosno ime "Hčerke Ameriške Revolucije".

V organizacijo so sprejeti le potomci onih slavnih in neustrašnih mož, ki so se borili proti tedaj obstoječenemu ter so strmoglavlili angleško nadvlado v Ameriki.

Vsa čast očetom ameriške revolucije. Hčerke pa ne delajo Ameriki posebne časti.

Principe, za katere so se njih praočetje borili, so enostavno zavrgle in zavzemajo pritlično isto stališče kot so ga angleški valpeti v kolonialnih dneh.

Njihov srd je naperjen proti tujerodecem, proti svobodi govora, svobodi tiska, proti raznim veroizpovedim itd.

Po mnenju teh Hčera so v Ameriki nekaj vredni edinole potomeči Washingtonovih revolucionarjev.

Ta jaldova doktrina se pa ne more obnesti.

Pač se pa utegne pripetiti, da se bodo "Hčerke Ameriške Revolucije" izpremenile v "Matere Bodoče Vojne".

LJUBEZNJAVA NAVODILA

Mir! Mir! Mir! Ta klic je osvojil ves svet.

Pridigujejo ga vzgojitelji, diplomati, državniki, in posebno tisti, ki so občutili vojno na svoji lastni grbi.

Ves svet je za mir. Mussolini? Seveda! Liga Narodov? Kakopa! Bivsi zaveznički, Nemčija, Združene države, Balkan? Seveda! Kakopa!

Vsledtega nekako neprijetno dirne človeka, če čita zadnja navodila ameriškega vojnega departmента.

Rekrut si mora poleg drugega tudi tolje zapommiti:

"Tekom spopada skušaj zadreti sovražniku bajonet v vrat. Konica bo vrat prav lahko prodrla ter povzročila par inčev veliko rano. Drugi lahko ranljivi deli telesa so: obraz, prsi, trebuh, stegne, — in če ti sovražnik kaže hrbet — sumi v ledice. Če ima sovražnik vrat zavarovan, ga skušaj sumiti pod pazduho. Tak sunek začete, najti

pod pazduho so velike žive in živčno središče. Bajonet je treba zadreti do globine štirih do šest inčev — več ne. Če ga zadreš preglaboko, ga ne moreš iztrgati. V takem slučaju je treba oddati strel, ki rano zmanjtu razširi."

V takem zmislu se navodila nadaljujejo.

Kako lepi časi še čakajo človeštvo...

Novice iz Slovenije.

Huda natkarica, ki je ljubčku od-

s svojo novo motorno brizgalno,

griznila prst.

Črnih las, ognjevitih oči, rdeče-

lice, zastavnega teleza; taka je

Ančka iz Potoške vasi pri Zagor-

ju. Če povemo, da toči Ančka sled-

ko vinsko kapljico, gostu pa ra-

da postreže z dobrim prigrizkom,

poznamo že precej njenih dobrih

lastnosti. Ni čuda, da se je zagle-

dal v briko dekl in njene lepe

lastnosti ruder Jože iz Kisovea, ki

ga je skršnjava takoj omamnila.

da je ves svoj prosti čas preselil

v gostiln, gledal Ančko in živil če-

trinke. Kaj zato, če mu je s ča-

som primanjkoval denarja, saj nje-

mu je Ančka zaupala tudi na kre-

do.

Nekaj dni sem pa Jožeta ni bilo

več k Ančki. Kdo va, zakaj ne?

Znabitib se mu je deklo kaj zame-

riko, ali pa je postal neravnanci

otek — prevelik. Jože je hodil o-

krog gostilne v velikem loku in še

takrat je gledal na drugi kraj e-

ste.

Ančki sicer ni bilo prav nič po

godu. Nekaj zaradi tega ne, ker

je izgubila svojega viteza, nekaj

ja zaradi neporavnane ehe. Kaj

jo je bolj jezilo, je težko ugotoviti.

Pa kmalu je našla ugodno priliko

in je zadrla svoje sokolje oči

in ubogega grešnika. Najprej ga je

obkladila z očinki in besedo, pa se

je kmalu takoj razburila, da je za-

kopalna tudi svoje maščevalne pre-

ste.

Ančka in Jože sta postala živa

kopicja, nekaj časa sta se — ob

velikem smehu potoške publike

valila na cesti, nato sta se pa zvr-

nila za mejo v graben, ljuto se bo-

reč.

Po okrutnem boju sta le zapu-

stila bojišče vsa kravaya in opras-

kana. Ančka je močno krvavela

iz ust. Jože pa na rokah. Pa, oj!

Groza! Ančka je bila vsekakor

prehudna. Po boju je manjkal Jo-

žetu — palec desne roke. Ančka

mu ga je vsa v zadovoljstvu nad

zmag — izpljunila.

Jože se je zaradi hudič bolečin

podal k zdravniku, ker pa ni za-

dovoljen z "reducijo" na roki, je

zatožil razburljivo Ančko zagor-

skim orožnikom. Vsa zadeva pride-

sedaj pred sodiščem, ki bo najbrež-

oba pobotalo. Ančka se je mendala

že pemirila in trdi, da ima kljub

neprijetni aferi Jože sedaj še bolj

rada, četudi ga je sedaj — manj

Potočani pa pravijo, da jih bo že

maj pomiril in pobotal

Palec hosta pa hramila v špiri-

tu kot družinsko relikvijo in za-

odgajanje — hude ure.

Pravljeno je, da je bila lesena in je

znotraj zidanok v sklep. Preči

te dni pa je tudi ta izginila v

objemu plamenov. Dobračevski

gasilec so bili v četrte ure na mestu

POZDRAV.

Predno se podava na parnik

"Paris", še enkrat prav lepo po-

zdravila vse prijetelje, ki so se

prišli od nas posloviti in nama že

jeli srečno pot.

Pozdrav bratu Franku in nje-

ovi družini, Mr. in Mrs. Bohinc

Mr. in Mrs. Bergant, Mr. in Mrs.

Guzelj, Mr. in Mrs. Bertonec, Mr.

in Mrs. Beravs, Mr. in Mrs. Jazy

Mr. in Mrs. Mauk, Mr. Drnks.

Posebno lepo se pa zaključi

Mr. Kopča, ker naja je peljal na

kolodvor. Lepa hvata vsem in na

veslo zvidenje.

Vsledtega nekako neprijetno dirne človeka, če čita

Druga žena.

ROMAN.

Za Glas Naroda pripredil G. P.

28

(Nadaljevanje.)

Milostna, žitajte to ter se prepričajte da ni ženska, ki prosi svojega nekdanjega oboževalca za štiri tisoč tolarije posojila, da poravnava igraški dolg, gotovo nikdar tako natančna, da zavrne dobromišljeno priateljsko roko s podporo za nujno zaželenjo potovanje... Takrat je sprejela štiri tisoč tolarije z vročo hvaležnostjo, a povratak tega denarja je žalibog — preprečil bankerot.

Avtomatično, s pojemajočimi pogledi, je prijela mlada žena kompromitujč list ter omahnila na stran proti oknu. Ona ni hotela in ni mogla čitati ter hotela biti le za trenutek umaknjena iz pogledov običnih gospodov. Vsa preplašena pa je stopila nazaj.

Krilok okna sta bila odprti in zunaj na stopnje, obrnjeni s hrbtom proti hiši, konaj dva koraka od nje, je stal Majnau nepremično. Niti ena besedica tega, kar se je vrnilo v salonom, mu ni mogla ujiti. Ce je v resnici poslušal celi pogovor ter jo pustil boriti se samo z zavratnim nasprotnikom, potem je bil bedanež prve vrste. Ona je bila daleč oddaljena od tega, da bi zahtevala od njega ljubezen, a viškega varstva bi ji ne smel odreči, kajti tega nudi tudi brat sestri.

Ej, — dajte mi nazaj listek, mala gospa, — je vzliknil dvorni maršal z druge strani. Mogoče se je bal, da ga bo utaknila v žep, ker je povesila svoji roki.

Za vas v vaši prespirljivosti, je treba vedno imeti zamašek pri roki. Sploh pa niste nasprotnika, katero bi se mogla podegnevat. Danes sem vas spoznal. V vas je dosti eneržije in volje — in vi imate več duha, kot ga hočete izdati... Prosim vas, dajte mi moje ljubo rožnato pismec.

Padala mu je pismo. On ga je prijel hitro, da ga zaklene v svojo skrinjico.

V tem trenutku je stopil Majnau preko praga steklenih vrat. Danes ni izgledal malomarno siten, pač pa razbeljen, kot da je ravno koker premiril naporno jezo.

Dvorni maršal je se stresel ter omahnil nazaj na stol, ko se je visoki mož takoj nepričakovano pojavił ter vrzel, kot preteč oblak, temno seneo v sobo. Nobenega šuma korakov ni bilo slišati zunaj na prostornem hodniku.

Moj Bog, Raoul, kako zelo si me prestrašil, — je jeknil starec.

Zakaj? — Ali je kaj posebnega, če prideš od spodaj navzgor, da pozdravim vojvodinjo, kot ti tudi? — je odvrnil Majnau brezbrzino.

Gledal je preko moža v vozičku z napeto pozornostjo proti mestu, kjer je stala njegova mlada žena...

Podprla se je z levico na rob pisalne mize. Na finih koneih rokov iz čipk je bilo opaziti, kako se je tresla ta njena roka. Zlobno je sporovilo dvornega maršala o njeni materi jo je zadelo preveč globoko in čutila je, da bo ostalo to pretresene v njej tekem celega rjenega življenja. Kljub temu pa se je očujnala ter zavzela po končno pozicijo. Njene sive oči so trdno in mrko srčale oči moža in pripravljena je bila na nov boj.

Za enkrat je odšel proti veliki mizi sredi salona, vzel tam stoječo karaofer ter naliil nekaj vode v čašo.

Ti izgledaš mrzlična, Julijana, — prosim te, pij! — ji je rekel ter podal čašo.

Ona je zavrnila čašo s presenečenjem in ne brez ogorenja. Pognil ji je požarek vode, da se bori proti razburjenju, katero bi lahko preprečil s par stroginimi, energičnimi besedami proti njenemu neizprosnemu sovražniku.

— Ne pusti se prestrašiti od teh mrljnih rož, dragi Raoul, — je miril dvorni maršal, dočim je Majnau postavil čašo pršč. — To so debutanti, — to se pravi debutantke v gradu Šenvert, — kajti zunaj v umetniškem svetu, oziroma v prodajalni trgovca z umetnimi je lepa gospa kot grofica Drahenberg že davno s srečo nastopila, — kaj ravis k temu, ti zapriseženi sovražnik vseh ženskih Rafaelov in sličnih? Poglej tukaj, kakšen talent je skrivoma vtihotila tukaj v Šenvert, krog poročnega kontrakta! Le škoda, da me razmere silijo konfiscirati ta list.

Majnau je že prijel sliko ter jo opazoval. Liana je zrla s trepetajočim srečem, kako mu je stopila kri v ogorelo čelo. Pričakovala je vsaki trenutek, da bo slišala par poročljivih pisev proti temu "mazjanu". Ne da bi odvrnil pogleda z lista v njegovi roki, je rekel v hladnem tonu preko ramen k staremu gospodu:

— Ti ne smeš pozabiti, da pristoja pravica, da se kaj konfiscira ali dovoli izključno le meni... Kako je prišla ta slika semkaj?

— Da, kako pride semkaj? — je ponovil dvorni maršal v očividni zadregi? — Vsed nespretnosti naših ljudi, Raoul, — kajti Škatljica, v kateri bi morala biti odpolana ta slika, mi je bila izročena razbita.

— Ej, to bo strogo preiskano. Take grobe, nespretni roke ne smejo editi brez kazni, — je rekel Majnau. Položil je sliko tjakaj, brez besede odobravanja ali karanja.

— In kaj je tukaj? — je vprašal ter vzel v roko kup papirja s posušenimi evertkami. Zgoraj je ležal ozko popisan zvezek.

— Ali je ležalo tudi to v ponesrečenju Škatlj?

— Da, — je rekla Liana na mestu dvornega maršala, trdno in skoro surovo, kot v kljubovanju obupa. — To so posušene, divje rastoste evertke, kot vidiš. Par vrst iz rodu orchidej, katere je najti zelo redko v okolici Rudisderfa... Magnus prodaja herbarije v Rusijo in jaz sem mu pomagala dosedaj pri sestavi... Če sem se tudi s tem nedolžnim poslom preprečila proti etiketi in nazorom hiše Majnau, občudujem zopetno napako...

Iztegnila je Majnau svojo lepo oblikovano roko.

— Ti mi boš moral pricati, da niso nikaki madeži tinte na prstih in da nisem niti z eno besedico zagrešila greha, da te le z eno besedico dolgočasim s svojim pomanjkljivim botaničnim znanjem... Hvala nespretnosti tvojih ljudi, da stojim pred tvojimi očmi kot razkrinkana. Zelo žal mi je, da sem proti svoji volji povzročila ta nastop, a to ni bila moja krivda ter se ne bo nikdar več zgodilo... Le eno stvar moram še reči. Povsem odločno moram zavrniti obdelitev gospoda dvornega maršala, da sem nastopila s svojimi skromnimi zmožnostmi v umetniškem svetu, da blestim tam... Ko sem vedela, da je moja prva slika izstavljenja pogledom javnosti, me je tresaše teda mrzila, — ne iz strahu pred uspehom, temveč iz sramote nad mojo drznostjo. Denar pa, katerega se je položilo v moji roki, je iztisnil trpke solze iz mojih oči, ker sem prodala del svoje duše, svojih občutkov, — a vendar, to se je moralno zopet in zepet zgoditi...

Dvorni pridigar je korakal tekom tega nastopa v ozadju salona gorulci. Njegovi roki sta počivali, mirno sklenjeni, na hrbtni, a njegova široka prsa so valovila, kot da se bori proti napadu zadružja. Le on pogled bi moral prepričati oba gospoda, da se je mož v dobi, čini takoj teliko bolj s samim seboj, da ne plane kot razku-

cen tiger na oba... Ob zadnjih besedah mlade žene je stopil k stečeniu vratom ter zrl pozorno na stran preko parka, kjer se je pričazala črta deželne ceste, ozka in blesteča, na kratko razdaljo.

— Sem prav ofisa, — je vzliknil z globokim vzdihom nazaj v sobo, — vojvodinja bo takoj tukaj.

— Ah, to je zelo dobro, kajti mi smo bili na najboljši poti, da postanemo sentimentalni, — je rekel dvorni maršal. — Naprej to rejt!

Dvignil se je. Svojo dolgo, suho postavo je dvignil kvišku z vzdihom, katerega ni mogel zatreći, stopil pred ogledalo ter si poti dobrodošče tekočine preko svojega robe. Nato pa je vzel klobuk v svojo roko ter odšel ven zelo leseno. Mlada žena pa je položila mimo papirje v škatljico ter skušala pritisniti nazaj pokrov.

— No, čestiti, — je rekel Majnau proti duhovniku, ki je ostal kot skola pri vratih. — Očvidno je čakal na to, da bo Majnau pred njim zapustil salon. — Ali pozabljate, da vam bo gospa vojvodinja zelo zamerila, če je ne bo pozdravil pri izstopu rek iz vaših ust?

(Daleje prihoduj)

Ženske v diplomaciji.

Francoska vlada je priznala te dne ženskam pravico do diplomatske službe in vseh mest v zunanjem ministrstvu. Po vojni ni to nič novega, ker je v diplomatski službi že več žensk. Že 1. 1914. je bila Norvežanka Hoeghova imenovana za prvo tajnico norveškega poslanstva v Mehiki. Druga diplomatka je bila Maďarska Rosica Schwimmer, ki je bila imenovana 1. 1918. za poslanico v Bernu. Toda ta je bila preveč zapravljiva in ker je trošila mnogo denarja, zlasti za tovle, so jo kmalu odpoklicali. Pomislimo samo na primer ge Juliette Adamove, ki je odvrišila konfikt z Italijo radi Tunisa in ki je posegla enkratno tudi v rusko vprašanje. Francoska ženska diplomacija je seveda vprašanje bodočnosti. V starih časih so igrale Francozinje v političnem življenju zelo klavirno vlogo. Za časa Richelieu in Ludvika XIV. so morale ženske posredovati med dvorom in raznim suverenim knezi in grofi. Ludvik XIV. je cenil svoje poslanike po mikavnosti in talentu njihovih žen. V spominu Johna Russela je omenjena vloga vojvodine Orleanse na dvoru angleškega kralja Kadila II. Tudi Bismarck je igral z ženami na svoji diplomatski šahnovnici. Iz njegove privatne korespondenče je razvidno, kako je znal edini vlog žensk, ki so odkrivale razne diplomatske tajne in zbirale informacije. Toda v starih časih so ženske zelo uveljavljale najbolj v politiki, ki jo je nazval ruski kral Pavel I. le bonne politique du canape.

Vedno se pa diplomaciji ni posrečilo izrabiti žensko čast v svoje zahrbritve namen. Grof Mole pričoveduje v svojih spominih da je pripeljal Talleyrand s seboj svojo nečakinjo, ki jo je hotel vsliti povodom pogajanja o dunajski pogodbi kot ljubico svojemu kolegu Wellingtonu. Toda Wellington ni podlegel njenim čarom. Ženske so pa znale tudi energično nastopiti v obrambo svojega ponosa in časti. Jean Bernard pričoveduje, da je moral markiz de Noyelles zapustiti svoje mesto v Londonu. Priredil je velik banket, na katerem je neki angleški magnat vprito markize nadpalil Parizanke, čas, da so same prostitutke. Markiza je odgovorila, naj ne pozabi, da v Evropi ni tako pokvarjenih žensk, kakor so Angležanke. In ko je angeški magnat ugovarjal, je markiza pripomnila: "Da, da, o tem sem trdno prepričana, saj sem sama videla, kako sta odšli na zadnjem plesu vojvodinja Devonshire in lady Brandy v sosednji kabare, kjer sta se napisili in uganjali take razuznosti, da so se vse zgražali." Ta

Kdor koče postati član te družbe za leto 1928 naj pošle naročino že zdaj. Članarina za člane je samo \$1.00 na leto

Naročila pošljite na:

"Glas Naroda"

82 Cortlandt Street,

New York

**ANGLEŠKO
SLOVENSKO
BERILO**
English-Slovene Reader

Sestavil

Dr. F. J. KERN

Cena s poštino SAMO
\$3.

Knjiga vsebuje nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško-slovenski in sloveno-angloški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St.

New York

izjava je vzbudila med angleškim magnati tako ogorenje, da je moral markiz takoj zapustiti London.

Leta 1844. se je soprga francoskega poslanika v Londonu že bolj spozabilna. Povabljenja je bila s svojim soprogom na dvorni pleš in kralj jo je pogostil z močnim vinom tako, da je bila totalno pijana. Ker ga je imel tudi kralj pod kapo, jo je zacet zabavati s salonskimi dovtipi in ji vsiljeval svojo ljubezen. Pijana damska je prisilila kralju zaščitno in njen soprog je bil takoj odpoklican.

Leta 1844. se je soprga francoskega poslanika v Londonu že bolj spozabilna. Povabljenja je bila s svojim soprogom na dvorni pleš in kralj jo je pogostil z močnim vinom tako, da je bila totalno pijana. Ker ga je imel tudi kralj pod kapo, jo je zacet zabavati s salonskimi dovtipi in ji vsiljeval svojo ljubezen. Pijana damska je prisilila kralju zaščitno in njen soprog je bil takoj odpoklican.

ILLINOIS
Aurora, J. Verlich.
Chicago: Joseph Bish. J. Bevč.
Mrs. F. Laurich.
Cicero, J. Fabian.
De Poer, Andrew Spillar.
Joliet, A. Anzel, Mary Bambich.
La Salle, J. Spilch.
Maconah, Frank Augustin.
North Chicago, Anton Kobal.
Springfield, Matija Borbarich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovič.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagor.
Pittsburg, John Repov.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.
Kittamiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Koba.
Detroit, J. Barich, Ant. Janežič.

MINNESOTA
Chisago, Frank Gouča, A. Panian,
Frank Pucel.

Ely, Joa. J. Pesel, Fr. Sekula.

Minneapolis, Louis Goute.

Gilbert, Louis Vessel.

Hibbing, John Povše.

Virginia, Frank Hrvatich

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrglo.

MONTANA
Klein, John R. Rom.

Washee, L. Champa.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Karl Sternska.

Little Falls, Frank Maslo.

OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hitti.

Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger, Louis Rudman, Anton Simčič, Matja Šlapnik.

Euclid, F. Bajt.

Gird, Anton Nagode.

Lorain, Louis Balant in J. Kumič.

Niles, Frank Kogovček.

Warren, Mrs. F. Bachar.

Youngstown, Anton Kikel.

OREGON
Oregon City, J. Kohla.

PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakš.

Bessemer, Louis Hribar.

Braddock, J. A. Germ.

Brighton, Anton Ipavec.